

Klasickým příkladem ukvapenosti a formální i obsahové nedokonalosti jest zákon ze dne 27. června 1919 čís. 382 sb. z. o náhradě majitelům půdy válkou poškozeným, který — abych užil novinářské fráze — byl »mrtvě narozeným dítětem«, neboť prohlášen byl dne 12. července 1919 a působnosti (zákon užívá zase nesprávného výrazu »platnosti«) měl nabýti 14 dní po té, avšak nenabyl, neboť podle novinářských zpráv usnesen byl již zase zákon jiný, mnohem kratší. Příkladu takového těžko bychom v jiném zákonodárství hledali!

Výnosem ze dne 7. prosince 1918 č. 756-18 oznámilo ministerstvo spravedlnosti soudům, že pomýšlí na to, postupně veškeré justiční zákony podrobiti přehlídce a přepracování jak po stránce věcné, tak i jazykové a že chce vyhlášovati je v plném znění a odstraniti odkazování na předpisy ponechané nedotčenými.

S velikou radostí pozdravili soudcové toto dobré předsevzetí, neboť každý praktický právník ví, jaká jest to svízeľ, když jedna a táž materie upravená jest deseti různými, vzájemně se doplňujícími a nahražujícími předpisy.

Bohužel — dnes již se neradujeme, neboť »věci poslední jsou horší prvních« — k zákonům nově usneseným již za týden dostáváme novelu a za další týden další novelu.

Jiná svízeľ jest, že tak zv. legis vacatio v našem zákonodárství jest výminkou; po pravidle obsahují nové zákony doložku, že nabývají působnosti dnem prohlášení.

Avšak jak provésti zákon ode dne prohlášení, když soudy ještě po 14 dnech dotyčnou částku »Sbírky zákonů a nařízení« v ruce nemají? Mají snad v mezičase rozhodovati podle zpráv novinářských?

Jsem si toho vědom, že »kritisieren und besser machen ist zweierlei« — ale já nechci kritisovati, abych jen kritisoval, nýbrž mám dobrý úmysl poukazem na nedostatky přispěti k nápravě.

R. z. s. Václav Cícha.

DENNÍK.

Kritika zákonů. Je zajisté dosti odůvodněných stesků proti našim novým zákonům, jež tvoří se ponejvíce na chvat a velmi zřídka splňují to, co bychom od svých zákonodárců čekali. Je tudíž kritika nových zákonů jistě oprávněná a každému, komu záleží na zdokonalení aparátu zákonodárného, jenom vítaná. S druhé strany ale žádáme, aby tato kritika opravdu omezovala se jenom na vady skutečné a aby nevkládala do nových zákonů

vad, jichž tam není. Několik ukávek takovéto nesprávné kritiky z poslední doby. P. Dr. Skála vytýká v Nár. L. z 1. října 1919 č. 231 zákonu z 22. května 1919 č. 320 sb. z. a n. (novela manželská), že ponechává pro Slovensko v platnosti § 123. zák. čl. XXXI. z r. 1894, kterým se trestá u okr. soudu pro přestupek ten duchovní, jenž manžele církevně oddá, aniž si dal od snoubenců předložit doklad, že už před tím byli oddáni civilně. Náзор tento je opravdu těžko pochopitelný. Z § 30. cit. zák. jde na jevo, že pro Slovensko platí také §§ 1.—12. cit. z., tudíž i § 3., jenž ustanovuje, že k platnosti manželství vyhledává se slavnostně učiněné přivolení k manželství, a to buď občanské, buď církevní. A § 12. cit. z. ustanovuje, že přejí-li si snoubenci pouze sňatek církevní, konají se ohlášky a oddavky u příslušného duchovního správce. Z toho je přece nad slunce jasnější, že je pro Slovensko zrušen § 123. zák. čl. XXXI. z r. 1894. K tomuto úsudku by musil dojít právník i bez zvláštní doložky derogační. Ale náš zákon manželský i takovouto doložku derogační má; neboť praví v § 31. odst. 2. výslovně: »Všechny dosavadní předpisy o věcech upravených tímto zákonem se zrušují«. — Jiná ukázka. Nějaký právník »objeví« (viz Nár. L. č. 236) pod nadpisem »Nepředvídaný účinek zákona o dosažení zletilosti« vážnou a pro mnoho účastníků nanejvýše osudnou vadu. Nejde o nic menšího než že nyní všichni sirotci, kteří dosud požívali sirotčí pense do 24. roku, pozbudou ji nyní už dosažením svého 21. roku. A hle! za krátko se znepokojené obecnstvo dočte, že zákon ze 14. května 1896 č. 74 ř. z. upravující tyto pense nemluví o dosažení zletilosti, nýbrž ustanovuje, že sirotkům přísluší pense dotud, dokud nedokonali 24 let svého věku, takže tento zákon novým zákonem o nabytí zletilosti nebyl zrušen. — A do třetice: Čteme a slyšíme výtky, proč prý shora už citovaný zákon manželský neupravil znovu § 100 j. n., v němž se žaloby z poměrů manželských a z poměrů rodičů k dětem odkazují před vídeňský soud zemský tenkrát, když nemá ani žalobce ani žalovaný svého obecného soudu v tuzemsku. Stejným právem by se ovšem mohlo vytýkat, proč tento — anebo stejně jiný — zákon neupravuje také § 69. j. n., kde je rovněž řeč o příslušnosti soudů vídeňských, nebo proč neodstraňuje čl. III. uv. z. k j. n. a j. v. Neboť se přehlíží, že zákon manželský příslušnost pro žaloby ve věcech manželských vůbec neupravuje, ponechávaje v tom směru v platnosti ustanovení jurisd. normy. Při tom ovšem každý nepředpojatý člověk — i když není právníkem — usoudí, že zmíněné ustanovení § 100 j. n. jednající o vídeňském soudě zemském je v našem novém státě bezpředmětné a tudíž i neškodné. Nutnost měnit

§ 100. j. n. a v zákoně, jenž se úpravou příslušnosti pro spory manželské vůbec neobírá, nebyla také proto nalahavá, poněvadž se dá očekávati, že sporů manželských, při nichž ani žalobce ani žalovaný nemají zde soudu obecného, nebude právě mnoho; a tam, kde by opravdu šlo o takový spor, vypomůže § 28. j. n. S druhé strany je jistě s hlediska zákonodárné techniky velmi na pováženou, vytrhávati z jednoho zákona (zde juris. normy) ojedinelé ustanovení a upravovati je v zákoně jiném, zejména když se zamýšlí, jak známo, v brzku nová úprava procesních zákonů in toto. —a.

Purkyňova společnost pro studium duše a nervs,va ustavila se tyto dny v Praze z podnětu prof. Dr. Heverocha. Účelem jejím je pěstovati vědecky psychiatrii, psychologii, neurologii a vědy s nimi souvisící: kriminologii, paedologii i duševní jevy hromadné. Účel svůj provádí společnost přednáškami a diskusemi ve schůzích nebo na vědeckých sjezdech, vědeckými publikacemi, založením vědeckého časopisu, knihovny, získáváním materialu a pomůcek k tomu studiu. V zakládajícím výboru jsou zastoupeni jak lékaři, tak i filosofové a právníci (prof. Rádl za fakultu filosofickou, prof. Prušák za právnickou). Společnost obrátila se též na Právnickou Jednotu s vyzváním k účasti právníků v důležitých svých pracích. Účast ta je velice žádoucí v dnešních poměrech, kdy stojíme před novými velikými úkoly zákonodárnými ve všech oborech právních a kdy v četných otázkách můžeme pracovati jen společně s lékaři. Činnost přednášková, rozhovory, předvádění praktických příkladů poskytnou právníkům nejlepší příležitosti seznámiti se s důležitými otázkami dneška v oborech vědních namnoze dosud jim vzdálených, často však s právem těsně souvislých.

Schůze společnosti se konají každé třetí soboty v měsíci v přednáškové síni ústavu pro choromyslné (vchod z Kateřinské ulice) vždy o 10½ hodině dopolední. První schůze dne 18. října, přednáší prof. Rádl »Věda Purkyňova a věda Masarykova«. Přihlášky členů přijímá prof. MUDr. Ant. Heveroch v Praze II. (Zemský ústav pro choromyslné).

Mzdy dělnictva — vůbec slušné všech zaměstnanců u nás i v cizině dosud jeví směr vzestupný — a do nejnovější doby jsou stávkové projevy zaměstnanců za účelem zvýšení mzdy na denním pořádku. Tak se zdá, že aspoň na ten čas není ani pomyšlení na snížení mezd. Proto do jisté míry zaráží, že v měsíčníku *Recht und Wirtschaft* seš. červencový 1919 Emil Kloth, předseda svazu německých knihařů pojednává o otázce snížení mezd, pod